

Human Rights Watch tarafından 15/03/2018 tarihinde Bakanlığımıza iletilen iddialara ilişkin cevabımız aşağıda yer almaktadır;

Türkiye Suriye’de yaşanan olaylardan sonra krizden kaçan ve ülkemize sığınan Suriyelilere karşı ülkemiz açık kapı politikası izlemiştir.

29 Nisan 2011 tarihinde 252 Suriye vatandaşının Cilvegözü Sınır Kapısından (Reyhanlı) ülkemize girişi ile başlayan süreçte Suriyeli sayısı 2012 yılında 14.237; 2013 yılında 224.655; 2014 yılında 1.519.286; 2015 yılında 2.503.549; 2016 yılında 2.834.441; 2017 yılında 3.426.786’ya ulaşmıştır. 15.03.2018 tarihi itibarıyla Geçici Koruma altındaki Suriyeli sayısı 3.554.496’dır.

2014 yılında Suriyelilerin kitleler halinde sınırlarımızdan geçiş yapmaya başlamasıyla Türkiye açık kapı politikasının bir sonucu olarak kendisine sığınan tüm Suriyelileri kabul etmiş; geri göndermeme ilkesine uygun olarak hiçbir Suriyeliyi geri göndermemiş ve Suriyelilerin tüm temel ihtiyaçlarını karşılamıştır. Bu çerçevede ülkemizde bulunan Suriyelilerin hak ve hizmetlere erişimlerini güvence altına almak ve yasal statülerini düzenlemek amacıyla Geçici Koruma Yönetmeliği çıkartılmıştır. Bu yönetmelikle Suriyeliler, başta sağlık hizmetleri olmak üzere eğitim, iş piyasasına erişim, sosyal yardım ve hizmetler ile tercümanlık ve benzeri hizmetlere erişebilmekte ve tahsis edilen yabancı kimlik numarası ile de elektronik haberleşme hizmeti dâhil diğer hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilmektedir.

Türkiye’deki Suriyelilere sağlanan hizmetler kapsamında, 18 Mart 2018 tarihi itibarıyla ülkemizde eğitim çağında olan 612.603 Suriyeli çocuğa Geçici Barınma Merkezleri, devlet okulları, geçici eğitim merkezleri ve açık okullarda eğitim hizmeti sunulmaktadır.

Bugüne kadar toplam 1.188.606 Suriyeliye sağlık hizmeti sağlanmış ve ülkemizde 302.470 Suriyeli bebek dünyaya gelmiştir. Bunun yanı sıra Sağlık Bakanlığı tarafından 2015 yılında çıkartılan “Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar Hakkında Yönerge” ile sınırlara geldiği esnada acil sağlık hizmetine ihtiyaç duyan ve il müdürlüklerinde kayıt yaptırmayan Suriyelilerinde acil sağlık hizmetlerinden faydalanmalarına imkan verilmiştir.

Çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararı gözetilmekte, ayrıca refakatsiz çocuklar başta olmak üzere özel ihtiyaç sahipleri hakkında yapılacak iş ve işlemlerde bu kişilere öncelik tanınarak, başta sağlık hizmetleri, psiko-sosyal destek, rehabilitasyon olmak üzere her türlü yardım ve destek imkanlar ölçüsünde öncelikli ve bedelsiz olarak sağlanmaktadır.

İnsan ticareti mağduru olabileceği değerlendirilenler hakkında ilgili mevzuat kapsamında gerekli tedbirler derhal alınmaktadır.

2016 yılında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkartılan “Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik” sayesinde Suriyelilerin de yasal olarak iş piyasasına erişimlerine ve çalışma izni alabilmelerine imkan verilmiştir.

2011 yılından itibaren ülkemize gelen ve geçici koruma altına alınan Suriyelilerin verilerinin doğrulanması, güncellenmesi ve özel ihtiyaç sahipleri ile hassas durumdaki kişilerin tespit edilmesi, mesleki beceriler ve öğrenim geçmişi gibi bilgilerin toparlanması amacıyla

Türkiye'deki Suriyelilere yönelik 2017 yılı başında Veri Güncelleme Projesi başlatılmıştır. Bu kapsamda güncelleme merkezleri ve il göç idaresi müdürlükleri tarafından 2.003.349 Suriyelinin verileri güncellenmiştir.

Buna ek olarak, proje kapsamında güncelleme merkezlerinde koruma masaları kurulmuştur. Güncelleme merkezine gelen Suriyeli yabancılardan özel ihtiyaç sahibi olduğu değerlendirilenler koruma masalarına yönlendirilmekte ve hassas durumlarına ilişkin ayrıntılı görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonunda ihtiyaç sahipleri durumlarına uygun olan kamu kurumlarına yönlendirilmektedir. (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kızılay, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, Emniyet Genel Müdürlüğü gibi.) Bu çerçevede, 2018 yılı Mart ayı başı itibariyle **105.560** özel ihtiyaç sahibi tespit edilmiş ve ilgili kurumlara **217.648** yönlendirme yapılarak gerekli destek sağlanmıştır.

2011 yılında Suriye'de yaşanan çatışmalar ve istikrarsızlıklar sebebiyle DEAŞ, PKK/KCK/PYD/YPG gibi terör örgütleri güçlenmiştir. Ayrıca söz konusu terör örgütleri sınırlarımıza yönelmiş ve hatta ülkemiz üzerinden Avrupa'ya geçme çabaları olmuştur. Böylece Türkiye, başta DEAŞ olmak üzere PKK/KCK/PYD/YPG gibi terör örgütlerinin tehditlerine ve terör saldırılarına açık hale gelmiştir. 2014 ile 2017 yılları arasında DEAŞ terör örgütüncü Türkiye'de 17 terör saldırısı düzenlenmiş; İstanbul, Ankara, Gaziantep, Adana, Mersin, Kilis, Diyarbakır, Niğde ve Suruç'ta gerçekleştirilen terör saldırıları sonucunda toplam 307 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1.338 vatandaşımız yaralanmıştır. Yine 2016 ile 2017 yılları arasında PKK/KCK/PYD/YPG terör örgütüncü gerçekleştirilen terör saldırılarında 283 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 2.364 vatandaşımız yaralanmıştır. Bu sebeplerden ötürü, Türkiye Suriyelilere karşı benimsediği açık kapı politikasını sınırlandırmak zorunda kalmış, yalnızca ihtiyaç sahibi Suriyelileri belirlenen sınır kapılarından kabul etmeye başlamıştır.

Ayrıca genellikle toplumsal alanları hedef alan DEAŞ, PKK/KCK/PYD/YPG gibi terör örgütlerinin ülkemizin sınır illerine dönük saldırıları da artmıştır. Böylece Türkiye, DEAŞ ve PKK/KCK/PYD/YPG gibi terör örgütlerine karşı ulusal güvenliğini ve sınırlarını korumak için güvenlik tedbirlerini arttırmak zorunda kalmıştır.

Bu çerçevede, terör örgütü mensuplarının sınırlardan geçme ihtimali hem ülkemiz ve Avrupa ülkeleri hem de kaynak ülkeler için tehdit oluşturacağından özellikle sınır boyunda güvenlik önlemleri alınmış ve bu tür risklere karşı tedbirler arttırılmıştır. Bu aşamada, sınır güvenliğini sağlayan kolluk kuvvetleri terör unsurlarını engellemek için sınıra yaklaşılmaması hususunda gerekli uyarıları yapmakta, güvenliği sağlamaya devam etmektedir. Türkiye, terör örgütlerine karşı sınırlarının güvenliğini sağlarken açık kapı politikasından ödün vermek zorunda kalsa dahi sınırlarına gelen ihtiyaç sahibi Suriyelileri ülkesine kabul etmeye devam etmiş, gelen Suriyelilere kesinlikle ateş açmamış, asla şiddet uygulamamıştır.

Bugün itibariyle karayoluyla gelen Suriyeliler ülkemize Hatay ve Kilis sınır kapılarından giriş yapabilmektedir. 2017 yılında başta Hatay'da 58.082; Gaziantep'te 43.435; Kilis'te 11.030 ve Şanlıurfa'da 56.479 olmak üzere toplam 510.448 Suriyeli kayıt altına alınmıştır. Bu sayı 2015 yılında toplam 1.066.508; 2016 yılında ise toplam 730.661 olmuştur.

2018 yılı içinde ise 15 Mart 2018 tarihine kadar başta Hatay'da 9.072; Gaziantep'te 11.843; Kilis'te 2.852 ve Şanlıurfa'da 11.759 olmak üzere toplam 91.866 yeni geçici koruma kaydı

alınmıştır. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere Suriyelilerin kayıt altına alınmadığı iddiaları gerçeği yansıtmamaktadır.

Bilindiği üzere, ülkemizde geri göndermeme yasağı 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanun kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre; 6458 sayılı Kanun kapsamındaki hiç kimse, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemez. Anılan maddede açıkça düzenlendiği üzere ülkemizde Geçici Koruma kapsamında bulunan Suriyeliler geri gönderilmemektedir.

Bu aşamada sınır kapılarımızdan Suriyelilerin ülkemize kabul edilerek koruma altına alınmasına da devam edilmekte; ülkemize bir şekilde giriş yapmış olan ve koruma talep eden Suriyelilerin kesinlikle geri gönderilmemekte ve kabul ve kayıt işlemleri yapılmaktadır.

Suriyelilerin gönüllü geri dönüş işlemlerine ilişkin prosedür mevzuatımızda hüküm altına alındığı üzere tüm illerde aynı şekilde uygulanmakta olup hiçbir Suriyeli ülkesine zorla geri gönderilmemekte olup söz konusu iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

Ancak ülkemizde bulunan geçici koruma kapsamındaki Suriyeli yabancılar ülkelerine dönmek istemeleri halinde haklarında gönüllü geri dönüş işlemleri uygulanmaktadır. Ülkesine gönüllü geri dönüş yapmak isteyen kişi Türkçe ve Arapça olarak hazırlanan “ Gönüllü Geri Dönüş İstek Formu” nu doldurup imzalamaktadır. Doldurulan form valilik personeli, tercüman ve BMMYK temsilcisi tarafından ayrıca imzalanmaktadır. BMMYK temsilcisinin bulunmaması durumunda Kızılay yetkililerince, her iki temsilcisinin de bulunmaması halinde Valiliklerce uygun görülen Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcisi ve Valilik İnsan Hakları ve Eşitlik Birimi görevlilerince söz konusu form imzalanıp Gönüllü Geri Dönüş işlemleri tamamlanmaktadır.

Ülkemizde suç işlemedikleri takdirde hiçbir mülteci/şartlı mülteci veya başvuru sahibi gözaltına alınmamakta, tutuklanmamaktadır. Ancak 6458 sayılı Kanunun başvuru sahiplerinin idari gözetimi başlıklı 68 inci maddesi kapsamında istisnai hallerde Kanunda belirtilen sürelerle idari gözetim altına alınmaktadır. Geri göndermeme (non-refulement) ilkesine de harfiyen uyulmaktadır.

Bu doğrultuda, sınırdan geçecek ve ülkemize sığınacak yeni Suriyelilerin kayıtlarının alınması noktasında herhangi bir çekince bulunmamakla birlikte Suriyelilerin biyometrik kayıt işlemleri de 1 Kasım 2017 tarihinden bu yana Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün taşra birimleri tarafından yürütülmektedir.

Sonuç olarak, ülkemize gelen Suriyeliler hiçbir suretle zorla geri gönderilmemekte, kayıt işlemlerine devam edilmekte ve bu yabancılar ülkemizde birçok hak ve hizmetten faydalanmaktadır. Bu noktada konuya ilişkin bu tür raporlar ve değerlendirmeler Suriyelilere yönelik atılan adımları ve yapılan yardımları gölgede bırakmakta olup, Türkiye'nin bu konudaki özverisini ve çabalarını baltalamaktadır.